

Stinkpadda

– åtgärdsprogram för Blekinge

Rapport nr: 2004:5
Rapportnamn: Stinkpadda – åtgärdsprogram för Blekinge
Utgåva: Första utgåvan
Utgivare: Länsstyrelsen Blekinge län, 371 86 Karlskrona
Hemsida: www.k.lst.se (rapporten finns endast i digital form och kan hämtas via hemsidan)
Dnr: 511-4170-99
Undersökningar: Gunnar Strömberg, Wachtmeisterg. 24, 371 36 Karlskrona
Sammanställning och redigering: Annika Asplund, Länsstyrelsen Blekinge län
Kontaktperson: Åke Widgren, Länsstyrelsen Blekinge län
Omslagsbild: Gunnar Strömberg
Fotografer: Annika Asplund, Jan-Åke Lönkvist, Sture Marklund och Gunnar Strömberg
ISSN: 1651-8527
Upplaga: Endast nätupplaga
© Länsstyrelsen Blekinge län
© Kartor Lantmäteriet 2000

Innehåll

Innehåll	3
Förord	4
Inledning	4
Summary	5
Sammanfattning	5
Artbeskrivning	6
Inventeringsmetodik	7
Stinkpadda i äldre litteratur	7
Hotfaktorer och åtgärder	8
Sammanfattning inventering.....	9
Översiktskarta stinkpaddslokaler i Blekinge	10
Karta Sölvesborg västra	11
Sölve grustag	12
Sillnäs udde	14
Karta Sölvesborg östra	15
Karahall, Hanö	16
Vindhalla, Hanö	17
Karta Karlshamn	18
Västra udden, Tärnö	19
Östra udden, Tärnö	20
Karta Ronneby	21
Älleås, Gö	22
Karta Östra Skärgården	23
Södraskär, Utklippan	24
Norraskär, Utklippan	26
Utlängan	27
Inlängan	28
Torhamns udde	29
Karta Sturkö	30
Uttorp	31
Arnö	32
Karta Jämjö	33
Norra Häljarum	34
Målen	35
Brunåkramåla	36
Attanäs	37
Gullholma	38
Karta Kristianopel	39
Stålemara	40
Bredaviksudde	41
B-listan	42
Ordförklaring.....	42
Litteratur	43
Tidigare rapporter i serien	43

Förord

Stinkpadda är en av landets mest hotade groddjursarter. Arten har under en lång följd av år uppvisat en kraftig tillbakagång inom sitt svenska utbredningsområde, som idag omfattar delar av Skåne, Halland, Bohuslän och Blekinge. År 2000 fastställde Naturvårdsverket ett nationellt åtgärdsprogram för arten. I samband med utarbetandet av detta tilldelades Länsstyrelserna i Skåne och Blekinge medel för inventering av arten. Länsstyrelsen i Skåne presenterade sina inventeringsresultat i en rapport 2000. Med denna som förebild väcktes tanken att i Blekinge bryta ner det nationella åtgärdsprogrammet för stinkpadda till länsnivå, något som också är i linje med det nationella miljömålet *Myllrande våtmarker* där ett av delmålen är att ta fram åtgärdsprogram för hotade arter. Framtagandet av åtgärdsprogram för stinkpadda (och gröNFLäckig padda) har också fastställts som ett regionalt delmål för *Myllrande våtmarker* i Blekinge.

Det mesta inventeringsarbetet har utförts under åren 1998-2000, men viss inventering har skett även un-

der 2001-2003. Denna rapport beskriver stinkpaddans aktuella förekomst i Blekinge men redovisar också, i de fall det finns uppgifter, den historiska utvecklingen på de lokaler som är kända i länet. De flesta uppgifterna bygger på inventeringar som gjorts av amatörherpetologen Gunnar Strömberg i Karlskrona. Det är också han som på uppdrag av Länsstyrelsen har utfört inventeringarna under 1998-2003. I rapporten beskrivs alla kända lokaler i länet. Vidare presenteras bl.a. förslag på åtgärder för att gynna arten, samt planer på kompletterande inventering och uppföljning.

Åtgärdsprogrammet har utarbetats av Annika Asplund, Länsstyrelsen i Blekinge, i samråd med Gunnar Strömberg. Värdefulla synpunkter har lämnats av Claes Andrén, *Reptilia Amphibia Research*.

Karlskrona i december 2003

Åke Widgren
Länsstyrelsen i Blekinge

Inledning

Stinkpaddan är en västeuropeisk art med ett utbredningsområde som omfattar västra och centrala Europa österut till västra Ryssland. I sydvästra och centrala Europa har den ett flexibelt miljöval men mot norr och nordväst blir den alltmer specialiserad. Förändrad markanvändning och igenväxning har orsakat paddans tillbakagång i södra Sverige och Storbritannien.

I Blekinge och Skåne är paddan knuten till öppna, kustnära, sandiga eller steniga marker med tillfälliga vattensamlingar. Inlandslokaler är ofta sandiga hedmarker som varit utsatta för störningar, grustag eller betade strandängar längs insjöar med markerade vattenståndsväxlingar. Vattenståndssänkningar och regleringar samt upphävt bete med ökad igenväxning som följd har lett till stinkpaddans kraftiga nedgång i dessa miljöer.

Längs västkusten har stinkpadda efter 1975 bekräftats på 41 öar från Göteborgs södra skärgård upp till Smögen. Inga populationsuppskattningar har gjorts under 1980- och 90-talen. Sannolikt har paddpopulationerna här ett dynamiskt förlopp med naturlig kolonisering och utdöende. Även längs Hallands kust finns uppgifter om enstaka populationer.

Naturvårdsverket gav 2000 ut ett nationellt åtgärdsprogram för bevarande av stinkpadda. Det nationella målet är att bevara och säkerställa livskraftiga metapopulationer av stinkpadda om vardera minst ca 300 vuxna individer inom olika delar av den tidigare svenska utbredningen.

Målet för Blekinge är att det längs Blekinges kust ska finnas eller skapas förutsättningar för ca 5-10 delpopulationer. Inom vart och ett av dessa dynamiska metapopulationsområden bör finnas minst 5 lekdammar av olika karaktär och en omgivande landmiljö som tillfredsställer artens miljökrav. För att nå målet kan krävas restaureringsinsatser i form av vegetationsröjning och skapande av nya lekdammar.

Stinkpadda har inventerats under en lång rad år, främst av amatörherpetolog Gunnar Strömberg, Karlskrona.

Denna rapport bygger på inventeringar av kända aktuella stinkpaddslokaler i Blekinge. Till beskrivningen av varje lokal är kopplat ett förslag på övervakning.

Summary

The natterjack toad (*Bufo calamita*) has declined faster than any other amphibian in Sweden during the last decades. Changes in land use and encroachment have led to disappearing habitats for the natterjack. From being regarded as comparatively common in Skåne and Blekinge, only a few populations now remain. Along the western coast of Sweden, there is still a number of populations of natterjack, but no counts have been carried out in recent years.

According to the red list, based on the IUCN classification system, the natterjack toad is considered as Endangered. It is also one of the species in EU's habitat directive. Natterjack toad was the first amphibian species for which the Swedish Environmental Protection Agency set up a national Action Plan. As one of the counties where natterjack is found, Blekinge County has a responsibility to participate in fulfilling the national goal to establish self-sufficient metapopulations of natterjack within the former distribution of the species in Sweden.

This report describes current sites for natterjack in Blekinge County. Exact numbers on population size

and development are difficult to provide, instead sizes are estimated. Karlskrona with 14 sites has the largest part of the county's natterjack population. Many of the sites hold some 100 toads. In Sölvesborg, there are four localities, one of which holds some 100 animals. In Karlshamn and Ronneby there are three small populations altogether.

The report is based on studies of the natterjack mainly carried out by amateur herpetologist Gunnar Strömberg, on some localities since the 1960ies. In addition to a brief description of the site and its observations, specific threats and the need for management and monitoring are mentioned. In general, the main threat on the east coast of Karlskrona would be the cease in grazing which would lead to an encroachment of breeding pools. Encroachment does take place on other sites where vegetation clearance is necessary to keep breeding pools open. Some pools may dry up during rain-poor summers but although this makes reproduction impossible, it is not necessarily a threat to the population of adult toads.

Sammanfattning

Stinkpadda (*Bufo calamita*) är det groddjur som gått tillbaka mest i vårt land under de senaste decennierna. Förändrad markanvändning och igenväxning har lett till att stinkpaddans livsmiljöer har försvunnit. Från att ha varit relativt vanlig i Skåne och Blekinge finns nu endast ett fåtal populationer kvar. Längs Västra Götalands och Hallands kuster finns ett antal populationer stinkpadda, men uppgifter saknas från senare år.

Enligt den aktuella rödlistan, som följer IUCN:s normer, klassas stinkpaddan som Starkt hotad. Den är dessutom upptagen i EU:s habitatdirektiv. Stinkpadda var den första groddart som Naturvårdsverket fastställde ett nationellt åtgärdsprogram för. Som ett av de län där stinkpadda förekommer har Blekinge ett ansvar för att delta i uppfyllandet av det nationella målet att bevara och säkerställa livskraftiga metapopulationer stinkpadda inom delar av den tidigare svenska utbredningen.

Rapporten beskriver aktuella lokaler för stinkpadda i Blekinge. Exakta siffror över populationsstorlek och -utveckling är svåra att ge, istället uppskattas storleken.

Karlskrona kommun har med sina 14 lokaler länets största andel stinkpadda. Flera av lokalerna hyser runt ett hundratal paddor. Sölvesborgs kommun har fyra säkra lokaler varav en med ett hundratal djur. I Karlshamn och Ronneby kommuner finns totalt tre mindre populationer.

Rapporten bygger på inventeringar av stinkpadda huvudsakligen utförda av amatörherpetolog Gunnar Strömberg, på vissa lokaler sedan 1960-talet. Förutom en beskrivning av lokalen och observationer nämns specifika hotfaktorer samt behov av skötsel-åtgärder och övervakning. Generellt kan sägas att det största hotet längs den östra kusten i Karlskrona kommun är upphörd beteshävd vilket skulle leda till igenväxning av lekvatten. Igenväxning förekommer även på andra ställen och här krävs röjning för att behålla lekvatten öppna. Vissa lokaler kan torka ut under torra somrar men även om detta omöjliggör reproduktion behöver det inte vara ett hot mot populationen vuxna paddor.

Artbeskrivning

Ordn. *Salientia* Fam. *Bufo* *calamita* Laurenti, 1768.

Utseende

Stinkpaddan är den minsta av de tre arter av paddor som finns i vårt land. Könen blir ungefär lika stora med en maximal kroppslängd av upp till 7,5 cm. Stinkpaddan är en relativt kortbent padda med kort nos och starkt reducerad simhud på bakfötterna, vilket gör den till en dålig simmare. De korta benen medför, att den i allmänhet inte hoppar utan i stället springer på alla fyra som en mus. Ryggfärgen är mörkt olivgrön med brunröda och gröna markeringar samt med en kraftigt klargul rygglinje. Vissa individer kan ibland helt eller delvis sakna ryggstrimma. Ögats iris är grön eller guldfärgad. Tåledsknutorna under längsta baktån är pariga, något som skiljer stinkpaddan från gröNFLäckig padda. Parotidkörtlarna bakom ögonen är nästan parallella och kortare än hos gröNFLäckig och vanlig padda. Hanen skiljes lättast från honan genom den veckade strup huden, som under parningstiden är blå- eller lilafärgad och kan blåsas upp till en volym av nästan kroppens storlek. Genom denna resonansförstärkning blir lätet starkt och i korus är det hörbart på cirka fyra km avstånd.

Utbredning och status

Stinkpaddan är en västeuropeisk art, vars utbredningsområde sträcker sig från Iberiska halvön i sydväst och österut till västra Ryssland. Enstaka förekomster i Storbritannien, relativt vanlig i Danmark. I Sverige förekommer den endast i kustlandskapet längs väst- och sydkusten. I Västra Götaland är stora delar av kusten inte närmare undersökta och inga populationsuppskattningar har skett på 1980- och 90-talen. Längs hallandskusten förekommer enstaka mindre populationer vid Varberg och Halmstad. I Skåne förekommer stinkpaddan främst på östkusten i Kristianstad och Simrishamns kommuner men även i några lokaler på västkusten samt i några inlandslokaler i och runt Lunds kommun. Blekinges populationer är främst belägna i den östra delen av länet.

Ekologi

Stinkpaddan i Halland, Skåne och Blekinge leker mestadels i grunda och vegetationsrika småvatten, vikar och översvåmningszoner i större vatten eller sjöar och även längs havsstränder (t.ex. Öresund och Hanöbukten). Vid en salthalt upp till tio promille utvecklas ägg och larver normalt. Den omgivande biotopen kan vara fuktiga betade ängsmarker eller,

vanligare, sandiga torrängar eller sanddynområden. Lokalt i Blekinge och längs Skånes ostkust leker arten i små, ofta vegetationsfattiga, hållkar. Inlandslokalerna ligger främst inom grus- och sandtäkter i hedområden med lätta jordar. I Västra Götaland lever stinkpaddan på kala klippöar i den yttre skärgården och den har här ett något avvikande utseende och biotopval jämfört med sydsvenska och kontinentala populationer. Stinkpaddan blir köns mogen vid fyra år. Arten har en långt utdragen lekperiod från början av april till början av augusti och olika honor i en och samma population kan dels lägga ägg vid olika tidpunkter, dels ha olika reproduktionsstrategier. Enstaka honor kan också lägga ägg vid två olika tillfällen under samma säsong. Äggen läggs som långa snören virade runt några grässtrån eller fritt på botten, ofta i tillfälliga grunda vattensamlingar. Larverna är de minsta av alla amfibiearters i Europa och utvecklas mycket snabbt. Metamorfoserade småpaddor kan påträffas redan från början av juni (i Skåne) till början av oktober då övervintringen normalt inträder. När larverna läggs i bräckt vatten minskar risken för konkurrens från andra groddjursarter samt predation från fiskar och insektslarver.

Vuxna paddor söker sin föda på öppna ytor. De fångar olika ryggradslösa djur, t.ex. myror och mindre skalbaggar, genom att kasta ut sin klibbiga tunga.

Utländska namn

No: Strandpadde, Da: Strandtudse, Fi: Haisukonna, Eng: Natterjack. Pol: Ropucha Paskowka, Ty: Kreuzkröte, Fr: Crapaud calamite, Ne: Rugstreeppad, Sp: Sapo corredor, Est: Juttself-kärnkonn.

Skydd

Stinkpaddan är fridlyst i Sverige, liksom övriga groddjur. Arten är klassad som Starkt hotad (EN) på den svenska rödlistan och upptagen i EU:s habitatdirektiv, bilaga 4 ("noggrant skydd").

Inventeringsmetodik

Dagtid besöks lokaler under maj månad då yngel räknas. En 0,5 x 0,5 meter stor kvadrat av ståltråd läggs i vattnet och antingen fotograferas den eller observeras optiskt. Antalet motsvarande kvadrater i vattnet uppskattas. Ynglen i kvadraten räknas och multipliceras med antalet uppskattade kvadrater. En hona lägger upp till 4000 ägg. Om osäkerhet råder om vilken art larver det är kan några stycken samlas in och födas fram tills de kan artbestämmas. Även äggsträngarna kan räknas. Stinkpaddan kan reproducera sig under en lång period och lägga flera äggsträngar. En hona lägger dock endast en äggsträng i taget. Stinkpaddans äggsträngar är ganska lätta att identifiera från den vanliga paddans då de läggs under olika tider på året. Det kan dock vara svårt att skilja en sträng lagd av en sent reproducerande, liten vanlig padda och en sträng lagd av en tidigt reproducerande, stor stinkpadda.

Under lekperioden i maj–juni räknas vuxna paddor nattetid med hjälp av pannlampa. Stinkpaddans lekperiod är mycket utdragen, därför kan spelande paddor observeras ända in i juni. Hannens mycket karakteristiska spelande läte ger en indikation om närvaron. Antalet paddor är dock svårt att bestämma enbart med ljudet. Även riktning och avstånd till spelande paddor kan vara besvärligt att uppskatta.

På grund av den starka fortplantningsinstinkten är vädret inte helt avgörande för antalet paddor som kan observeras. En lång torrperiod gör dock att inte många paddor leker. Största antalet djur finner man några dagar efter ett kraftigt regn. Under lekperioden håller sig paddorna ganska nära lekdamarna, alltså inom ett begränsat geografiskt område. Spelande paddor kan observeras från runt 21-tiden till efter midnatt. I augusti kan man räkna småpaddor dagtid och därmed avgöra om reproduktionen har lyckats. I oktober sker räkning av vuxna paddor med hjälp av pannlampa nattetid. För att paddorna ska vara aktiva i sitt födosök, och därmed möjliga att räkna, krävs fuktiga och vindstilla förhållanden. Maximalt antal groddjur finner man under milda, disiga nätter, då djuren är ute på provianteringsrundor inför vinterdvalan i närheten av daglegan eller övervintringslokalen. Efter en kväll med perfekta förhållanden då paddorna lyckats hitta mycket mat är de mätta och belåtna. Följande kväll, när vädersituationen är lika perfekt, kan en inventeringsrunda ge ett betydligt sämre resultat, helt enkelt för att paddorna sitter och smälter maten från föregående kväll. Detta uppvisar förstås ett förvånande resultat men är bara ett exempel på hur svårt det är att göra exakta inventeringar. Samtliga metoder ger endast en uppskattning av antalet paddor eller yngel.

Stinkpadda i äldre litteratur

Gosselman skriver i sina Zoologiska iakttagelser inom Blekinge (1863) att Wallengren funnit stinkpadda ”På fuktiga ställen, sällsynt, t.ex. vid Mörrum, Gammelstorp etc.”

Westerlund (1890) skriver ”Denna art, som förut endast blivit funnen....i Blekinge vid Mörrum och Gammelstorp, förekommer i mängd i en liten göl på slätten norr om Kallinge bruk.”

Naturskribenten Alma Falk skriver om Utklippan i Blekinge-bygder (1926): ”Ur vattensamlingarna stiger grodornas entonigt ihållande men på ett sällsamt sätt fascinerande kärlekssång.” Grodorna var säkert stinkpadda och gröNFLäckig padda. Gislén och Kauri (1959) beskriver sju lokaler i Blekinge med stinkpadda; nära Skånegränsen, Gammelstorp, Norje, Björkenäs (Mörrum), Mörrum, Norr om Kallinge

bruk (Ronneby), Karlskrona och Kristianopel. Strömberg skriver i Blekinges Natur (1982) att stinkpadda förekommer på sex lokaler i Blekinge; Sölvesborgsviken, Sölve grustag, Hanö, Leråkra-Heaby, Utklippan och Jämjö. Författaren vädjade samtidigt till läsare att rapportera in lokaler med kända förekomster av stinkpadda och gröNFLäckig padda. I Blekinges Natur 1986 skriver Strömberg om ytterligare nio lokaler, varav några upptäckts av allmänheten och resten efter riktade inventeringar.

Boris Beglund beskriver i Blekinges Natur (1998) hur han under en nattlig färd från Torhamns udde till Brömsebro 1961 hörde stinkpaddan spela oupphörligt längs den 25 km långa kustlinjen. Det måste ha rört sig om flera tusen individer.

Hotfaktorer och åtgärder

Igenväxning

På många lokaler utgör igenväxning det största hotet. När lekvatten växer igen, minskar paddans möjlighet till reproduktion. Igenväxning kan ha flera orsaker. På Blekinges östra kust är fortsatt beteshävd av största betydelse för att förhindra igenväxning. Vid avslutade grustakter kan återkommande röjning vara nödvändig för att hålla vattenytan öppna. Även fördjupning av befintliga dammar eller utgrävning av nya dammar kan bli aktuellt. När en täkt avslutas kan det vara lämpligt att inventera den med avseende på groddjur.

Prederande djur

Stinkpaddan har ett eget skydd mot prederande djur, då den, i händelse av fara, utsöndrar ett illasmakande, giftigt sekret. Vissa djur är dock okänsliga för detta, t.ex. snok. En gotländsk snok som av okänd anledning hamnat på Norraskär på Utklippan 1997 hann få i sig ett antal paddor innan den togs till fastlandet 1999.

Mink och grävling kan också predera på vuxna paddor. Särskilt minken kan göra stor skada i populationer av stinkpadda. Vid lokaler där man vet att minken förekommer bör man överväga kontroll.

Fåglar såsom kråkor, trutar, tärnor och häger kan, i grunda vattensamlingar utan skyddande vegetation, ta stora antal yngel och därmed kraftigt minska yngelbeståndet. Kontroll av fåglar för att tillförsäkra paddpopulationer är dock knappast en tänkbar metod.

Exploatering

Exploatering för bebyggelse, t.ex. fritidshus kan få till följd att paddornas födosökområden minskar. Vid exploatering av större områden utarbetar kommunen i regel en detaljplan i samråd med bland andra Länsstyrelsen som där kan värna paddornas intressen på ett tidigt stadium. Gäller planen ett område som är klassat som riksintresse för naturvård väger Länsstyrelsens synpunkter mycket tungt. Vid enskild bebyggelse kan det vara svårt att skydda paddornas områden och här är istället en bra kontakt med markägare av stor betydelse. Ett ökat tryck från friluftaktiviteter, såsom camping och badplatser måste undvikas vid stinkpaddans leklokaler.

Bilism

Ett stort antal vuxna paddor går trafikdöden till mötes, särskilt nattetid under lekperioden då de är mycket rörliga. Vid anläggande av nya vägar i om-

råden där groddjur förekommer bör byggande av grodtunnlar beaktas. Varningsskyltar kan sättas upp. Åtgärderna kräver kännedom om stinkpaddans rörelsemönster från övervintringsplatserna till lekdammarna.

Igenfyllning av lekvatten och grävning av diken

Det har förekommit att jord och sten har tippats i dammar, främst i nedlagda grustag. Detta är en olaglig handling som förmodligen grundar sig främst på okunskap. Problemet kan lösas genom information från Länsstyrelsen till markägare.

Grävning av diken fordrar idag dispens enligt miljöbalken medan rensning av befintliga diken är tillåtet. Gränsdragningen mellan vad som är nygrävning och vad som är rensning är dock mycket svår att dra. Även här är en god kontakt med markägare nödvändig för att förhindra torrläggande av lekvatten.

Inplantering av kräfta och fisk

För att få plantera in kräfta eller fisk i dammar krävs tillstånd från Länsstyrelsen i ett tidigt samråd. I de fall där tillstånd söks föreligger inget problem. Det förekommer dock olaglig utplantering av kräfta och fisk, ofta p.g.a. okunskap om konsekvenserna. Vid paddområden där det är möjligt att utplantera av kräfta eller fisk kommer att ske bör Länsstyrelsen informera om områdets naturvärden genom skyltning.

Globala faktorer

Det finns ett antal faktorer som sker globalt och som kan påverka stinkpaddspopulationer. Dessa är i regel svåra att påverka men nämns här kortfattat.

Ökad UV-B-strålning i områden utan skyddande vegetation för äggläggning kan leda till att antalet nymetamorfoserade paddor minskar i dessa områden. Studier i USA visar att tre amfibiearter minskat kraftigt, troligen som ett resultat av ökad UV-B-strålning (Strömberg 1997).

Klimatförändringar och grundvattensänkningar kan leda till att lekvatten helt försvinner.

Övergödning kan leda till ökade halter näringsämnen i lekvatten och därmed hota stinkpaddan.

Alger

Alger i lekdammarna är i sig inget problem men kan tyda på näringsrikt vatten. Stora mängder alger kan dessutom kyla vattenmassan.

Sammanfattning inventering

Nedan beskrivs de lokaler i Blekinge där stinkpadda med säkerhet förekommer lokal för lokal (A-listan). I en faktaruta anges lokalens skyddsstatus som naturreservat, Natura 2000-område och riksintresse för naturvård, samt om det är ett ängs- och hagmarksobjekt eller våtmarksobjekt. Kommun, fastighetsbeteckning och markägarkategori (privat eller staten) anges också i faktarutan samt koordinater i Rikets nät (RT90 2,5 gon väst). En beskrivning av området och lokalen följs av observationer och reproduktion. Under hotfaktorer tas specifika faktorer för varje område upp och under skötselåtgärder vad som kan göras för att undvika hotfaktorerna. Enligt allmänna rekommendationer i det nationella åtgärdsprogrammet bör arbetsföretag i anslutning till småvatten utföras under höst och vinter, då risken för störningar på yngel och reproducerande vuxna är som minst. Det är även viktigt att lämna kantzoner runt småvatten; naturlig vegetation av buskar och träd. Röjningar i betesmarker bör ej omfatta större områden samtidigt.

Under övervakning finns ett förslag på uppföljning. Under andra naturvärden tas upp främst övriga amfibier men även sällsynt flora, insekts- och fågelfauna.

De flesta lokaler har besökts årligen. Exakta siffror över populationsstorlek och -utveckling är svåra att

ge, istället uppskattas storleken. En liten population betyder maximalt ett tiotal vuxna individer.

I Sölvesborgs kommun finns fyra lokaler med stinkpadda, varav två på Listerlandet och två på Hanö. Sölve grustag hyser den största populationen i västra Blekinge.

Karlshamns största ö Tärnö hyser två mindre populationer.

Ronnebys enda säkerställda population för närvarande finns på Göhalvön.

Karlskrona kommun har med sina 14 lokaler länets största andel stinkpadda. Förutom de välstuderade populationerna på Utklippans två öar förekommer ytterligare tre på öar utan fast landförbindelse. Runt Jämjö tätort finns tre populationer med stinkpadda varav den i Norra Häljarum uppgår till ett hundratal djur. Övriga fem lokaler är belägna längs den östra kusten, från Torhamns udde i söder till Bredaviksudde nära gränsen till Kalmar län. Gullholma och Stålemara hyser två av landets största populationer.

B-listan innehåller lokaler där observationer gjorts tidigare men där förekomst av stinkpadda idag inte kan säkerställas.

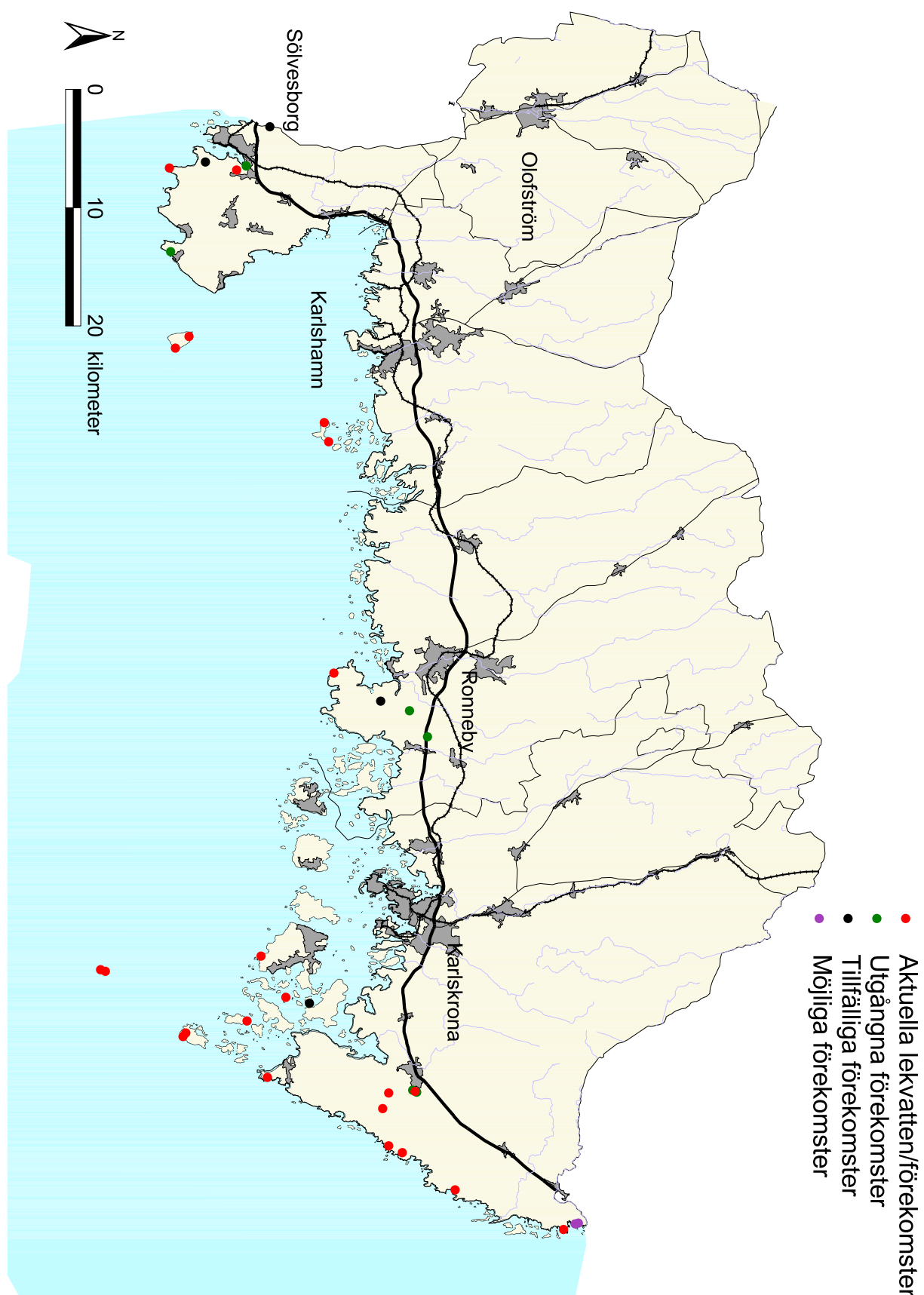

Stinkpadda på Norraskär, Utklippan.

Tabell över uppskattade populationsstorlekar 1998-2003. En nolla betyder att ingen padda påträffats vid besökstillfället, ett streck att lokalen inte besökts.

År	1998-99	2000	2001	2002	2003
Sölve grustag	100	100	100	2	100
Sillnäs udde		5	5	5	
Karahall, Hanö	100	80	100	-	-
Vindhalla, Hanö	60	60	60	-	-
Västra udden, Tärnö		20	10	-	-
Östra udden, Tärnö	>20	30	20	-	-
Ällekås, Gö	<10	10	10	0	-
Södraskär, Utklippan	130	120	130		124
Norraskär, Utklippan	120	5	10		20
Utlången	<10	10	10	0	-
Inlången	<10	10	5	-	-
Arnö	<10	10	10	-	-
Uttorp			5	-	-
Torhamns udde		5	5	5	5
Norra Häljarum	100	100	100	20	30
Målen	<10	10	10	0	-
Brunåkråmåla	<10	10	10	0	-
Attanäs	20	10	20	0	5
Gullholma	300	300	300	300	300
Stålemara	200	200	200	200	200
Bredaviksudde	60	60	30	-	-
Summa		1150	1150		

Översiktskarta stinkpaddslokaler i Blekinge

Sölvesborg västra

0 1 2 3 4 kilometer

- Aktuella lokaler
- Utgångna lokaler
- Tillfälliga lokaler
- Möjliga lokaler

Sölve grustag

Sölve grustag. Damm 1.

Beskrivning

Ett område i Sölve, öster om Sölvesborgsviken, har under en lång period använts för brytning av grus och sand. Tillgången på naturgrus är mycket begränsad inom Sölvesborgs kommun och Sölve grustäkt håller en hög kvalitet.

Den norra täkten började grävas under mitten av förra seklet. Täkten är avslutad och en täktsjö har skapats, damm 1. I dammen har länge funnits fisk, bl.a. gädda. Sydväst om damm 1 grävdes i mitten av 1980-talet ett par större pölar som ett landskapsvårdande projekt. Dessa beboddes av stinkpadda under några år men har idag växt igen så mycket att paddan har flyttat.

Den södra täkten, täkt 2, började också grävas under mitten av förra seklet. En del av den är vattenfylld medan den sydligaste delen än så länge har använts för brytning över grundvattenytan. I dammen förekommer inplanterad fisk. Stinkpadda har observerats sedan 1970-talet. I anslutning till damm 2 grävdes en pöl 2002, med ett grävt dike för vattentillförsel från damm 2. I samband med detta stängdes den intilliggande grusvägen av. Förhoppningen är att paddor från damm 2 kommer att flytta till pölen. Pölens djup måste vara tillräckligt med hänsyn till årliga fluktuationer i vattenytan. Dessutom måste flödet i diket vara tillfredsställande.

Grusbolagets brytningstillstånd löper ut 2003-12-31 och bolaget kommer förmodligen att ansöka om förlängt och utvidgat tillstånd. Gruset i området bedöms räcka i ytterligare 10 år. Om tillstånd erhålls kommer även brytning under grundvattenytan att ske i den sydligaste delen.

Naturresevat:

Sölvesborgsviken (endast fågellivet)

Natura 2000-område:

Nej

Riksintresse naturvård:

Nej

Ängs- och hagmarksobjekt:

Nej

Våtmarksobjekt:

Klass

Kommun:

Sölvesborg

Fastighetsbeteckning:

Sölve 2:31, 2:5, 6:16

Markägare:

Privat

Koordinater:

X 621420 Y 142580

Observationer

I damm 2 har stinkpadda observerats sedan 1970-talet av Gunnar Strömberg. Ofta påträffas yngel i grunda tillfälliga vattensamlingar i anslutning till dammarna. De senaste åren har populationen uppgått till ett hundratal vuxna paddor, vilket betyder att Sölve grustag hyser den största stinkpaddspopulationen i västra Blekinge. Även i anslutning till den sydligaste delen bildas ibland en del grunda vattensamlingar där stinkpadda reproducerar sig.

Reproduktion

Reproduktion sker ofta i de tillfälliga vattensamlingar som bildas i anslutning till täkt 2. Under torrare år hinner ynglen inte metamorfoseras innan vattensamlingen torkar ut. Det uppskattas dock att föröngning lyckas oftare än väntat år.

Hotfaktorer

Grusbolaget har planer för fortsatt täkt i 10 år. Detta ses inte som ett hot mot stinkpaddspopulationen då Länsstyrelsen i sitt täktillstånd kan ange vissa efterbehandlingsåtgärder som krav för tillståndsgivning. Bolaget är positivt till att utföra åtgärder som gynnar stinkpadda.

Kommunens exploateringsplaner för området kan påverka stinkpaddspopulationen. Dels anses området norr om grustaget lämpligt för exploatering för småhusbebyggelse. Dels håller kommunen på att undersöka möjligheterna att utnyttja området väster om täktområdet, alltså mellan grustagen och Sölvesborgsviken. En exploatering här kan leda till flera

faktorer som påverkar stinkpaddan negativt. En väg alltför nära lekområdet riskerar att resultera i ett antal överkörda paddor främst under våren. Tomtmark i nära anslutning till paddlokalerna får sannolikt till följd att födosökområdena minskar i yta.

Området har flera höga naturvärden, t.ex. en delvis kalkkrävande flora med i Blekinge ovanliga arter som svartvide och kärrknipprot. Istället för exploatering vore det lämpligt att skydda området, för de höga naturvärdena såväl som för friluftslivet. Genom ett projekt 2004–2006 kommer kommunerna att få ekonomisk hjälp att bilda kommunala naturreservat. Länsstyrelsen anser att Sölve grustag skulle vara ett utmärkt område för ett kommunalt naturreservat. Skötselplanen för ett reservat kan inkludera anläggande av grunda vattenpölar och årlig skötsel av dessa. Skyddszoner för paddor under känsliga perioder kan inrättas.

Andra hot är uttorkning av de tillfälliga vattensamlingarna under torra somrar, vilket omöjliggör reproduktion, och igenväxning runt dammarna med kaveldun och vass.

Skötselåtgärder

Pölar som grävdes i anslutning till damm 1 bör restaureras.

Diket som förser pölen vid damm 2 med vatten bör grävas ut försiktigt.

Röjning bör ske vid behov, då igenväxning sker. Om området skyddas som reservat bör detta behandlas i skötselplanen.

Sölve grustag, pölen i anslutning till damm 2.

Övervakning

Övervakning vartannat år med början 2005. Besök i maj då spelande paddor och äggsträngar räknas. Kontakt tas med markägare, om röjningar blir aktuella bör markägaren erbjudas att ombesörja detta mot en ersättning. Röjningar planerade 2006. Om tillfälle ges bör återbesök ske i augusti för att konstatera om reproduktion har lyckats. Småpaddor kan då räknas dagtid.

Andra naturvärden

Åkergroda förekommer sällsynt i dammarna. Vanlig padda har observerats, så även enstaka exemplar av mindre vattensalamander. Mindre strandpipare häckar nästan årligen nordost om damm 2. Backsvalor häckar vanligtvis intill dammarna. Floran är skyddsvärd.

Stinkpadda i Sölve grustag.

Sillnäs udde

Naturresevat:

Planerat

Natura 2000-område:

Sillnäs

Riksintresse naturvård:

4 Listerlandet–Hanö

Ängs- och hagmarksobjekt:

Klass 2, nr 830571

Våtmarksobjekt:

Nej

Kommun:

Sölvesborg

Fastighetsbeteckning:

Istaby 6:8

Markägare:

Staten

Koordinater:

X 620850 Y 142560

Beskrivning

Sillnäs udde är beläget på södra delen av Listerlandet omgärdat av Hanöbuktens vatten. Udden har en variationsrik natur, där trädbärande och öppna hagmarker, havsstrandängar och kulturbetesmarker växlar med buskrika marker, bokskogar och våtmarkspartier.

Längst ut på Sillnäs udde finns ett kärr som om våren nyttjas som vattenställe av betesdjur. Kärret är bevuxet med gräs och omgivet av igenslyande lövträd. Mot slutet av sommaren torkar kärret ut något.

Observationer

En liten population stinkpadda observerades på Sillnäs udde 1982 av Gunnar Strömberg. Återbesök gjordes 2001 då två nymetamorfoserade paddor hittades. Följande år har en liten population konstaterats.

Reproduktion

Reproduktion sker förmodligen årligen. Extremt torra somrar kan reproduktion misslyckas.

Hotfaktorer

Igenväxning med beskuggning som följd.

Skötselåtgärder

Röjning bör ske med jämna mellanrum. Planer för detta bör inkluderas i skötselplanen för det blivande naturresevatet. Naturvårdsfonden köpte in marken 2002 och reservatsbildning väntas ske under 2004. Det vore förmånligt att skapa ett djupare område för att förhindra uttorkning. Ca 20–30 m² skulle kunna grävas ut till en halvmeters djup. Även detta bör inkluderas i skötselplanen för reservatet.

Övervakning

Övervakning vartannat år med början 2005. Besök i maj då spelande paddor och äggsträngar räknas. Om tillfälle ges bör återbesök ske i augusti för att konstatera om reproduktion har lyckats. Småpaddor kan då räknas dagtid.

Andra naturvärden

Långbensgroda och åkergroda har noterats i området, liksom större vattensalamander. Vårkällört växer i stora mängder på Sillnäs udde.

Sölvesborg östra

Karahall, Hanö

Naturreservat:

Planerat

Natura 2000-område:

Hanö

Riksintresse naturvård:

4 Listerlandet–Hanö

Ängs- och hagmarksobjekt:

Klass R

Våtmarksobjekt:

Nej

Kommun:

Sölvesborg

Fastighetsbeteckning:

Hanö 1:76

Markägare:

Privat

Koordinater:

X 621020 Y 143990

Beskrivning

Ön Hanö, sydost om Listerlandet, består i norr av en mäktig granitklack vars krön når drygt 60 m över Östersjöns yta. I söder utbreder sig en blockrik moränrygg. Hanö är ett av Sveriges tydligaste exempel på Östersjöns bearbetningar efter istiden. Delar av ön är skogtäckt, främst av avenbokskog med glesa inslag av andra ädla lövträd, såsom ek, lind, alm och ask. Övriga delar av ön, främst den norra delen, består av ängs- och buskmarker. Hanö har, trots sin litenhet, en imponerande flora med omkring 450 arter.

Karahall är ett grunt hällkar med gräs- och örtvegetation vid karets ena kant. Karet är ca 5x10 meter stort och torkar som regel ut i slutet av juni.

Observationer

Stinkpadda observerades i Karahall 1962 av Ingemar Ahlén. Spelande paddor har hörts nästan varje år sedan dess. Populationen har varit relativt stor med upp emot ett hundratal paddor. Efter de två torra somrarna 2002 och 2003 har populationen minskat till ett trettiotal individer.

Reproduktion

Troligen så gott som årlig reproduktion.

Hotfaktorer

Igenväxning i vissa delar. Uttorkning under regnfattiga somrar.

Skötselåtgärder

Igenväxning bör hållas efter. Viss vegetationsrensning bör ske regelbundet. Planer för detta bör inkluderas i skötselplan för det blivande naturreservatet.

Uttorkning av grunda hällkar är en naturlig företeelse som inträffar under regnfattiga år. Vid enstaka tillfällen är detta svårt att åtgärda.

Övervakning

Övervakning vartannat år med början 2005. Besök i maj då spelande paddor och äggsträngar räknas.

Andra naturvärden

Den rödlistade (NT) rödlänken växer vid Karahall.

Naturresevat:

Planerat

Natura 2000-område:

Hanö

Riksintresse naturvård:

4 Listerlandet–Hanö

Ängs- och hagmarksobjekt:

Nej

Våtmarksobjekt:

Nej

Kommun:

Sölvesborg

Fastighetsbeteckning:

Hanö 1:76

Markägare:

Privat

Koordinater:

X 620900 Y 144090

Vindhalla, Hanö

Beskrivning

Hanö, se Karahall.

Vindhalla är ett djupt hällkar, ca 8x16 meter, som ständigt är vattenfylt. I mitten av hällkaret finns en stor sten som fungerar som gömställe för stinkpaddor. Hällarna runt karet saknar vegetation men i karet är förekomsten av alger och plankton vissa år hög.

Observationer

Stinkpadda har observerats årligen sedan 1960 av Gunnar Strömberg. Populationen var tidigare relativt stor men tros ha minskat något det senaste året.

Reproduktion

Årligen.

Hotfaktorer

Det är osäkert om den under vissa år höga förekomsten av alger och plankton har någon inverkan på stinkpaddan. Alger i sig utgör inget problem för stinkpadda men en hög förekomst kan tyda på näringsrikt vatten och vattenkvaliteten bör då undersökas. Täckande alger kan leda till en lägre temperatur i vattnet.

Skötselåtgärder

Om algförekomsten bedöms som en hotfaktor bör åtgärder sättas in.

Övervakning

Övervakning vartannat år med början 2005. Besök i maj då spelande paddor och äggsträngar räknas.

Förekomsten av alger och plankton bör kontrolleras vid tillfälle under högsommaren.

Andra naturvärden

Större och mindre vattensalamander förekommer i Vindhalla. Vårkällört, som är rödlistad (VU) växer vid Vindhalla.

Karlshamn

0 1 2 3 4 kilometer

- Aktuella lokaler
- Utgångna lokaler
- Tillfälliga lokaler
- Möjliga lokaler

Naturresevat:

Nej

Natura 2000-område:

Tärnö–Harö–Brorsö

Riksintresse naturvård:

8 Eriksberg–Tjärö–Järnavik–Tärnö

Ängs- och hagmarksobjekt:

Nej

Våtmarksobjekt:

Nej

Kommun:

Karlskhamn

Fastighetsbeteckning:

Tärnö 1:14

Markägare:

Privat

Koordinater:

X 622160 Y 144710

Västra udden, Tärnö

Beskrivning

Tärnö är den största av öarna i Hällaryds skärgård. Vegetationen utgörs till största delen av lövskog – ofta omges träden av slingrande kaprifol. Klapperstensområden visar hur högt tidigare strandlinjer gått. Odling, slåtter och bete har satt sin prägel på ön.

På hällmarkerna på den västra udden finns två mindre kar med sparsam vegetation runt om. Minst ett av dessa är så djupt att det troligen håller vatten året om.

Observationer

En liten population stinkpadda observerades 1976 av Sture Marklund. Vid återbesök 2000 och 2001 har stinkpadda återigen konstaterats. I hällkaren lever även vanlig padda och under yngelperioden är arterna svåra att skilja åt.

Reproduktion

Reproduktion sker förmodligen årligen.

Hotfaktorer

Mink på Tärnö kan vara ett hot mot stinkpaddan.

Skötselåtgärder

Om minken tar ett stort antal paddor bör minkfällor sättas ut.

Övervakning

Övervakning vartannat år med början 2005. Besök i maj då spelande paddor och äggsträngar räknas. Kontakt tas med markägare, om röjningar blir aktuella bör markägaren erbjudas att ombesörja detta mot en ersättning.

Andra naturvärden

Vanlig padda lever också i kärren.

Östra udden, Tärnö

Naturresevat:

Nej

Natura 2000-område:

Tärnö–Harö–Brorsö

Riksintresse naturvård:

8 Eriksberg–Tjärö–Järnavik–Tärnö

Ängs- och hagmarksobjekt:

Klass 2, nr 821041

Våtmarksobjekt:

Nej

Kommun:

Karlshamn

Fastighetsbeteckning:

Tärnö 1:17

Markägare:

Privat

Koordinater:

X 622200 Y 144880

Beskrivning

Tärnö, se Västra udden.

Östra udden rymmer ett antal hållkar av varierande storlek och djup. Flera hållkar innehåller stenar och tuvig gräsvegetation.

Observationer

Yngel av förmodad stinkpadda observerades först våren 1999 på Östra udden av Åke Widgren. Vid besök senare på sommaren konstaterades stinkpadda av Gunnar Strömberg. Populationen är relativt liten.

Reproduktion

I grundare hållkar misslyckas reproduktionen.

Hotfaktorer

Mink på Tärnö kan vara ett hot mot stinkpaddan. Uttorkning sker i vissa hållkar.

Skötselåtgärder

Om minken tar ett stort antal paddor bör minkfällor sättas ut.

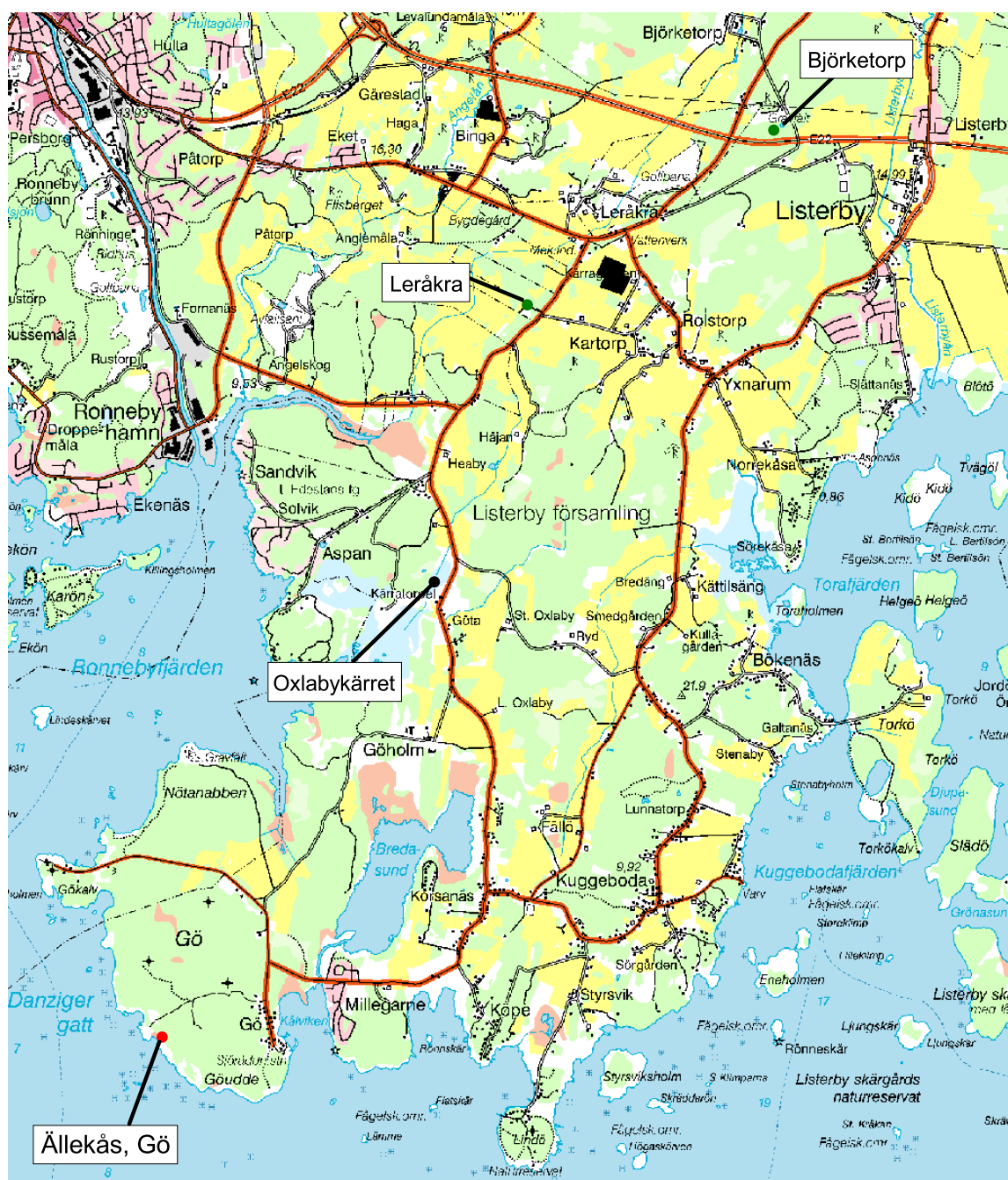
Övervakning

Övervakning vartannat år med början 2005. Besök i maj då spelande paddor och äggsträngar räknas. Kontakt tas med markägare, om röjningar blir aktuella bör markägaren erbjudas att ombesörja detta mot en ersättning.

Andra naturvärden

Mindre vattensalamander och vanlig padda finns också på Östra udden.

Ronneby

0 1 2 3 4 kilometer

- Aktuella lokaler
- Utgångna lokaler
- Tillfälliga lokaler
- Möjliga lokaler

Ällekås, Gö

Naturresevat:

Nej

Natura 2000-område:

Gömarken

Riksintresse naturvård:

12 Gö

Ängs- och hagmarksobjekt:

Klass 1, nr 812491

Våtmarksobjekt:

Klass 1 (ett av kärr i skogen)

Kommun:

Ronneby

Fastighetsbeteckning:

Göholm 16:1, 17:1, 18:1, 19:1, 20:1

Markägare:

Privat

Koordinator:

X 622240 Y 146840

Beskrivning

Gölhalvön utgör ett välbevarat odlingslandskap av herrgårdskaraktär med mycket stora arealer naturbetesmark, varav merparten utgörs av betad skog. De gamla träden, bl.a. ett stort antal ekar, har gynnat en rik flora och en ovanligt omfattande insektsfauna. Området har tillhört samma ägare under en längre tid och undantagits från kommersiellt skogsbruk och exploatering.

I den sydvästra delen av halvön grävde jaktarrendatorn en damm som viltvatten för änder i början av 1990-talet. Dammen mäter 25x40 meter och är bevuxen med gräs, starr och vass. Den är belägen precis intill havet och saltvatten slår ibland in. Grävasand, norr om dammen, är ett lämpligt födosöksområde för paddor.

Observationer

En liten population stinkpaddor har observerats av Gunnar Strömberg sedan 1993, efter tips från jaktarrendatorn. Enstaka exemplar vuxna paddor har även påträffats i ett par kärr norr om den aktuella dammen. Det är anmärkningsvärt då dessa är belägna i tät skog.

Reproduktion

Både yngel och vuxna paddor har observerats.

Hotfaktorer

Det största hotet är igenväxning av främst vass.

Skötselåtgärder

Röjning av vass i dammen bör ske gradvis, ett område i taget, och påbörjas inom fem år.

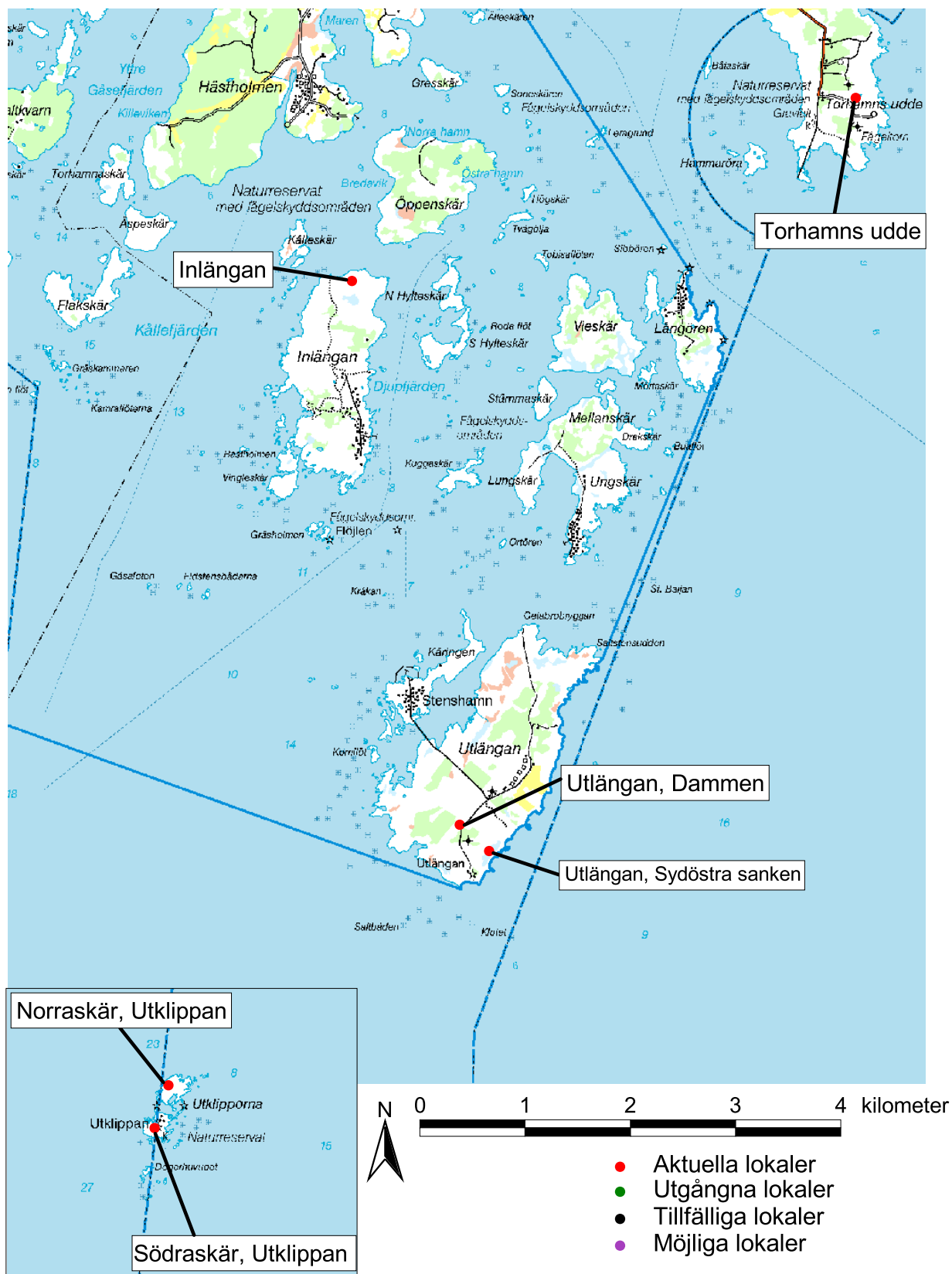
Övervakning

Övervakning vartannat år med början 2005. Besök i maj då spelande paddor och äggsträngar räknas. Kontakt tas med markägare, om röjningar blir aktuella bör markägaren erbjudas att ombesörja detta mot en ersättning. Röjningar planerade att påbörjas 2005. Om tillfälle ges bör återbesök ske i augusti för att konstatera om reproduktion har lyckats. Småpaddor kan då räknas dagtid.

Andra naturvärden

Åkergröda och eventuellt långbensgroda finns på sydvästra Gölhalvön.

Östra Skärgården

Södraskär, Utklippan

Naturresevat:

Utklippan

Natura 2000-område:

Utklippan

Riksintresse naturvård:

23 Torhamns skärgård

Ängs- och hagmarksobjekt:

Nej

Våtmarksobjekt:

Nej

Kommun:

Karlskrona

Fastighetsbeteckning:

Utklippan 1:1

Markägare:

Staten

Koordinater:

X 620260 Y 149350

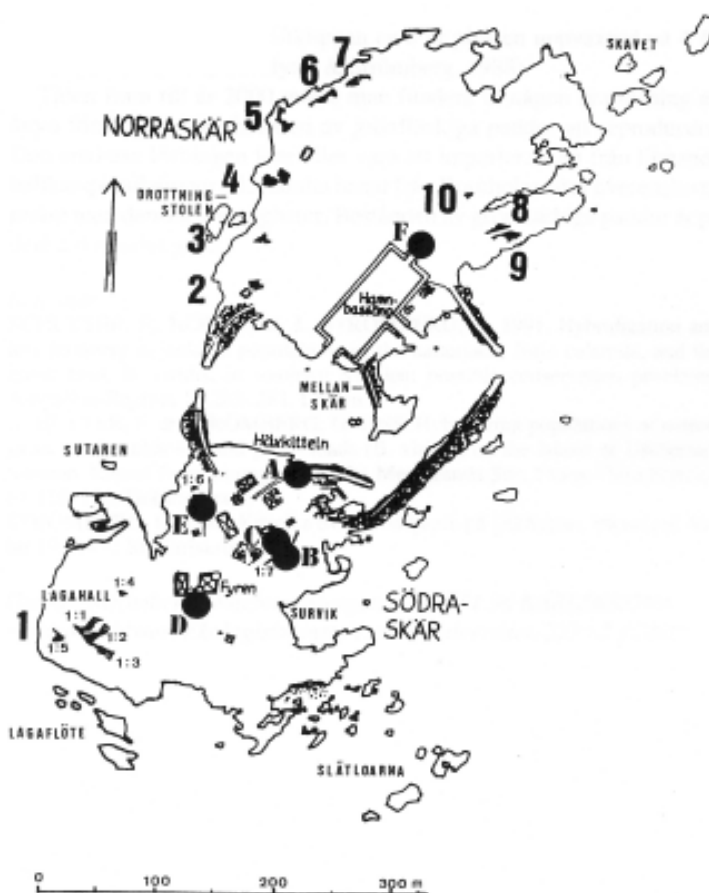
Hällkar 1:2

Beskrivning

Utklippan är Sveriges sydligaste ögrupp och utgörs av öarna Södraskär och Norraskär samt angränsande öar och skär. Inlandsisen har lämnat tydliga spår, bl.a. har en serie jättegrytor svarvats i berget på Södraskär. Genom sitt läge intar Utklippan en unik plats i flyttfågelsträcket längs östkusten. Sedan 1840 har en fyr på Utklippan väglett sjöfarande. Fyren automatiserades 1972. Utklippan ägs av Statens Fastighetsverk som har en tillsynsman boende på Södraskär under sommarsäsongen.

Stinkpaddorna på Södraskär (5,5 ha) utgör länets mest välstuderade population. Normalt börjar stinkpadda på Utklippan leka i början av maj, samtidigt som den grönfleckiga paddan som här finns på sin enda säkra lokal i Blekinge. Leken kan fortsätta ända in i juli månad. Metamorfosen inträffar runt månadsskiftet juli–augusti. I augusti och september har paddorna gott om mat på Utklippan, en mängd insekter och dagmaskar finns i regel tillgängliga. I oktober eller november, beroende på hur tidigt frosten kommer, går paddorna i vinterdvala. Fem lokaler på Södraskär är kända för regelbunden övervintring. Dessa ligger i huvudsak i anslutning till bebyggelsen på den norra sidan av ön; A–E på kartan. Lek och sommarvistelse sker i hällkaren runt Lagehall på den sydvästra delen av Södraskär; 1:1–1:5, samt i två hällkar i anslutning till

bebyggelsen; 1:6 (även kallat Nils Isbergsskärret) och 1:7. Ett av hällkaren, 1:4, är i själva verket en damm som grävdes under 1800-talet. Genomsnittlig livslängd hos stinkpaddorna på Utklippan är ca 12 år, vilket är anmärkningsvärt högt.

Karta över Utklippan. Från Strömberg 1993

Observationer

Naturskribenten Alma Falk skriver 1926 om Utklippan: ”Ur vattensamlingarna stiger grodornas entonigt ihållande men på ett sällsamt sätt fascinerande kärleks-sång.” *Grodorna* var säkert stinkpadda och grönfläckig padda.

Mattsson (1976) omnämner lekande paddor i hällkaren vid Lagehall. Från och med 1979 har paddorna studerats årligen, framförallt under lekperioden i maj och juni. Under sena kvällar räknas antalet djur längs en slinga. Hur många kvällar observationer görs varierar mellan en och tio. Det totala antalet påträffade paddor delas med antalet kvällar som observationer gjorts. Siffran man får fram ger inget absolut värde utan endast en indikation på trenden. Om regressionslinjen tas fram enligt minsta kvadratmetoden visar den på en minskning från 13 år 1979 till sju år 1995. Detta ska dock inte tolkas som en halvering utan ses som en indikation att paddan möjligen minskade något under perioden. Populationen på Södraskär anses nu vara stabil. I slutet av 1990-talet uppskattades det totala antalet stinkpaddor till runt tvåhundra. I augusti 2003 räknades så många som 128 paddor under en enda kväll, dock endast fyra juvenila. Minskningen av antalet trutar på ögruppen gynnar förmodligen paddpopulationen. Störningar på ön har minskat sedan sjöfågeljakten upphörde i samband med att Utklippan blev naturreservat 1988.

Reproduktion

Yngel påträffas årligen i hällkaren.

Hotfaktorer

Genom sitt isolerade läge är antalet hotfaktorer på Utklippan begränsat samtidigt som t.ex. introduktion av för ön främmande arter kan få stora konsekvenser. En snok påträffades på Norraskär i augusti 1997 och i två år mumsade den i sig ett stort antal paddor där innan den fördes till fastlandet i maj 1999. Huruvida den har simmat över till Södraskär och kalasat på paddor där är okänt. En mink härjade på ön i oktober–december 1991. Karlskrona ornitologiska klubb var på väg att sätta ut en fälla i januari året efter men minken hade redan försvunnit från ön.

Predation från fåglar, främst trutar, tros ha en viss inverkan på populationsstorleken. Kontroll av trutar på Utklippan är inte en rimlig åtgärd för att tillför-

Hällkar 1:6 (Nils Isbergskärret)

säkra stinkpaddspopulationen.

Tillgången på insekter är av avgörande betydelse för paddornas överlevnad.

Då hällkaren saknar vegetation är det rimligt att ökad UV-B-strålning har en negativ effekt på populationen.

Skötselåtgärder

Främmande djur bör, när de upptäcks, snarast tas från ön. När gräsmarken växer igen, bör sly rensas.

Övervakning

Övervakning av stinkpaddspopulationen på Södraskär bör ske varje år, om möjligt både vår och höst. Medlemmar ur Karlskrona ornitologiska klubb tillbringar ofta en vecka på Utklippan under vår och höst. Det vore lämpligt att mot en mindre ersättning låta dessa utföra övervakningen av spelande paddor och yngel i maj och födosökande paddor på hösten.

Andra naturvärden

Grönfläckig padda, åkergroda, mindre vattensalamander, enstaka exemplar av vanlig padda. Utklippan utgör en av södra Sveriges förnämsta sträckfågellokaler.

Norraskär, Utklippan

Hällkar 2

Beskrivning

På Norraskär (6 ha) finns ett tiotal hällkar och ett grävt sankområde. Hällkaren är av varierande storlek och djup, vissa tenderar att torka ut i slutet av juni månad. Vegetationen runt hällkaren är sparsam. Några hällkar är belägna på öns östra del; 8–10 på kartan på sida 24, medan flertalet ligger längs den västra kusten; 2–7. Ett känt övervintringsställe är funnet under slipen vid hamnbassängen; F.

Observationer

Stinkpaddorna på Norraskär är betydligt sämre undersökta än på Södraskär. Detta har sin förklaring i att logi-byggnaderna är belägna på Södraskär och således är nattligt sök krångligare att utföra på Norraskär.

Spelande stinkpaddor hördes från Södraskär 1980. I maj 1981 konstaterades stinkpadda på Norraskär. I början av augusti samma år observerades ett stort antal nymetamorfoserade paddor vid hällkar 3. Fram till 1997 observerades runt 120 stinkpaddor på Norraskär. Snoken som besökte ön 1997–1999 orsakade en kraftig nedgång i stinkpaddspopulationen och först 2003 har den åter börjat hämta sig. I september 1982 påträffades en helsvart stinkpadda på Norraskär utan den gula rygglinjen. Ett liknande fynd gjordes på Västkusten 1981 av Claes Andréén.

Reproduktion

Årligen.

Hotfaktorer

Genom sitt isolerade läge är antalet hotfaktorer på Utklippan begränsat samtidigt som t.ex. introduktion av

Naturresevat:

Utklippan

Natura 2000-område:

Utklippan

Riksintresse naturvård:

23 Torhamns skärgård

Ängs- och hagmarksobjekt:

Nej

Våtmarksobjekt:

Nej

Kommun:

Karlskrona

Fastighetsbeteckning:

Utklippan 1:1

Markägare:

Staten

Koordinater:

X 620310 Y 149360

för ön främmande arter kan få stora konsekvenser. En gotländsk snok påträffades på Norraskär i augusti 1997 och i två år mumsade den i sig ett stort antal paddor där innan den fördes till fastlandet i maj 1999.

Grunda hällkar kan torka ut under sommaren.

Predation från fåglar, främst trutar, tros ha en viss inverkan på populationsstorleken. Kontroll av trutar på Utklippan är inte en rimlig åtgärd för att tillförsäkra stinkpaddspopulationen.

Tillgången på insekter är av avgörande betydelse.

Då vegetationen runt hällkaren är sparsam är det rimligt att ökad UV-B-strålning har en negativ effekt på populationen.

Skötselåtgärder

När hällkar torkar ut kan yngel flyttas till djupare kar. Främmande djur bör, när de upptäcks, snarast tas från ön. När gräsmarken växer igen, bör sly rensas.

Övervakning

Övervakning av stinkpaddspopulationen på Norraskär bör ske när detta är möjligt, helst varje år. Medlemmar ur Karlskrona ornitologiska klubb tillbringar ofta en vecka på Utklippan under vår och höst. Det vore lämpligt att mot en mindre ersättning låta dessa utföra övervakningen någon kväll under vår och höst när vädret är lugnt och man kan ro över.

Andra naturvärden

Mindre vattensalamander. Åkergröda fanns på Norraskär innan snoken kom dit. Utklippan utgör en av södra Sveriges förnämsta sträckfågellokaler.

Naturresevat:

Nej

Natura 2000-område:

Utlängan (Sydöstra sanken)

Riksintresse naturvård:

23 Torhamns skärgård

Ängs- och hagmarksobjekt:

Klass 1, nr 803481

Våtmarksobjekt:

Klass 3

Kommun:

Karlskrona

Fastighetsbeteckning:

Utlängan 1:6

Markägare:

Privat

Koordinater:

X 620990 Y 149880 (dammen)

X 620960 Y 149910 (SÖ sanken)

Dammen

Beskrivning

Utlängan är en relativt stor ö i det yttersta skärgårdsbandet. I äldre tid hade ön en stor betydelse för betesdrift och fodertäkt. Utmarken med enbuskedar, skogsdungar och strandängar hyser också några stenmurshägnade åkerlyckor. Stora mängder flytande vadarfåglar rastar vid öns stränder.

Norr om fyren finns en damm, grävd under 1920- eller 30-talet som vattenställe för kreatur. Dammen är bevuxen med vanlig andmat och mäter ca 5x10 meter. Den är vattenfylld året om.

I betesmarkerna på den södra delen av ön finns två områden som om våren är översvämmade, den Sydöstra och den Södra sanken.

Observationer

En mindre population stinkpadda, både vuxna paddor och yngel, har observerats i dammen av Gunnar Strömberg sedan 1998. Enligt mycket tillförlitliga uppgifter från en tidigare bofast man på ön hördes spelande padda på 1950-talet.

Sydöstra sanken

I Sydöstra sanken hördes lek 1997 och 300 yngel hittades 2001.

Reproduktion

Det finns för lite uppgifter för att uttala sig om reproduktion.

Hotfaktorer

Hotfaktorer bör identifieras i samband med en grundläggande inventering.

Det är möjligt att kreatursdammens vatten är näringsrikt. Detta beror i så fall på att en stor mängd kreatur samlas på ett ställe och gödslar. Ett sätt att förbättra vattenkvaliteten är att gräva fler dammar och på så sätt sprida gödslingen.

Skötselåtgärder

Skötselåtgärder definieras utifrån hotfaktorer.

Övervakning

Utlängan är inte tillräckligt undersökt. Först och främst bör en grundinventering göras, helst i maj då både spelande paddor och äggsträngar inventeras. Både dammen och de två sankområdena är otillräckligt undersökta. Inventering föreslås 2004 och där efter uppföljning vartannat år.

Andra naturvärden

Åkergröda. I områdets närhet växer den rödlistade (VU) vårkällörten.

Inlängen

Naturresevat:

Nej

Natura 2000-område:

Nej

Riksintresse naturvård:

23 Torhamns skärgård

Ängs- och hagmarksobjekt:

Nej

Våtmarksobjekt:

Klass 2

Kommun:

Karlskrona

Fastighetsbeteckning:

Inlängen s:1

Markägare:

Privat

Koordinater:

X 621510 Y 149780

Beskrivning

På Inlängen finner man de äldsta spåren av mänsklig närvaro i skärgården. Tvärs över Inlängen löper en hägnad som, trots igenväxning, visar den gamla gränsen mellan slåtter- och betesmark.

På Inlängans norra del finns ett gammalt stenbrott omgivet av viss vegetation med björk och vide. Brottet mäter ca 4x8 meter, är två meter djupt och torkar därför aldrig ut.

Observationer

Den första observationen gjordes 1998 då ett hundratal yngel påträffades av en tillfällighet av Gunnar Strömberg. Yngel har observerats så gott som varje år sedan 1998. Lokalen har inte inventerats nattetid men population antas vara liten.

Reproduktion

Förmodligen årligen.

Hotfaktorer

Hotfaktorer bör identifieras i samband med en grundläggande inventering.

Skötselåtgärder

Skötselåtgärder definieras utifrån hotfaktorer.

Övervakning

Inlängen är inte tillräckligt undersökt. Först och främst bör en grundinventering göras, helst i maj då både spelande paddor och äggsträngar inventeras. Inventering föreslås 2004 och därefter uppföljning vartannat år.

Andra naturvärden

Större vattensalamander.

Naturresevat:

Torhamns udde

Natura 2000-område:

Torhamns udde, Torhamn-Hästholmen
(fågeldirektivet)

Riksintresse naturvård:

Torhamns skärgård

Ängs- och hagmarksobjekt:

Klass 1, nr 803551 (de mindre
vattensamlingarna)

Våtmarksobjekt:

Klass 2

Kommun:

Karlskrona

Fastighetsbeteckning:

Torhamn 11:28

Markägare:

Staten

Koordinater:

X 621680 Y 150260

Torhamns udde

Beskrivning

Torhamns udde är en av Sveriges förnämsta sträckfågellokal. Uddens södra del består av breda strandängar, betesmarker, björkskogar och ljunghedar. Udden har även använts som övningskjutfält av Försvarmakten.

På udden fanns fram till början av 1970-talet ett kärr. Detta fylldes igen av Försvaret men något år senare grävdes det ut igen. Då tillskapades en mindre ö i mitten av kärret.

Observationer

Stinkpadda observerades i kärret första gången 2000 av en tillfällighet av Gunnar Strömberg. Ett hundratal yngel observerades 2001. Populationen är liten. Även i ett par mindre vattensamlingar söder om dammen har stinkpadda påträffats.

Reproduktion

Årligen i den stora dammen.

Hotfaktorer

Igenväxning.

Skötselåtgärder

Röjning i och runt dammen bör skrivas in i skötselplanen för naturresevatet.

Övervakning

Torhamns udde är inte tillräckligt undersökt. Först och främst bör en grundinventering göras, helst i maj då både spelande paddor och äggsträngar inventeras. Inventering förslås 2004 och därefter uppföljning vartannat år. Om tillfälle ges bör återbesök ske i augusti för att konstatera om reproduktion har lyckats. Småpaddor kan då räknas dagtid.

Andra naturvärden

Åkergroda, i synnerhet i den södra vattensamlingen. Långbensgroda. Årligen noteras och ringmärks ett stort antal flyttande fåglar. Inom Torhamns udde finns även ett flertal rödlistade kärlväxter: granspira (NT), dvärglin (VU), glasnejlika (NT) och vårkällört (VU).

Sturkö

0 1 2 3 4 kilometer

- Aktuella lokaler
- Utgångna lokaler
- Tillfälliga lokaler
- Möjliga lokaler

Naturresevat:

Uttorp

Natura 2000-område:

Uttorp

Riksintresse naturvård:

24 Södra Sturkö

Ängs- och hagmarksobjekt:

Klass 1, nr 803231

Våtmarksobjekt:

Klass 1

Kommun:

Karlskrona

Fastighetsbeteckning:

Uttorp 3:2

Markägare:

Staten

Koordinater:

X 621620 Y 149230

Bild saknas

Beskrivning

Uttorp ingår i ett större utmarksområde på södra delen av Sturkö, kännetecknat av en mosaik av ljung- och gräshedar, hagmarker, smala åkerlappar samt hållmarker. Kontinuerligt bete har skapat en utpräglad kusthed, i vilken Uttorp naturreservat är en del.

I den södra delen av reservatet finns en våtmark som torkar ut om hösten. Ca 20 meter därifrån finns en grävd damm med en diameter av 20 m där havsvatten slår in.

Observationer

Uttorp har ansetts som en trolig lokal för stinkpadda. Vid ett besök av Gunnar Strömberg 2001 noterades 200 yngel. Yngel påträffades i både våtmarken och dammen. Sedan dess har området inte besökts vid rätt tidpunkt för att kunna fastställa populationen av vuxen stinkpadda.

Reproduktion

Okänt.

Hotfaktorer

Hotfaktorer bör identifieras i samband med en grundläggande inventering.

Skötselåtgärder

Uttorp är ett prioriterat område för inventering av stinkpadda. Utifrån inventeringsresultaten får skötselåtgärder definieras. Naturvårdsfonden äger marken och skötselåtgärder kan utföras inom ramen för Länsstyrelsens förvaltning av naturreservatet.

Övervakning

Uttorp är inte tillräckligt undersökt. Först och främst bör en grundinventering göras, helst i maj då både spelande paddor och äggsträngar inventeras. Inventering förslås 2004. Därefter bör lokalen följas upp vartannat år. Om tillfälle ges bör återbesök ske i augusti för att konstatera om reproduktion har lyckats. Småpaddor kan då räknas dagtid.

Andra naturvärden

Angränsande naturbetesmark hyser stora naturvärden och förekomst av flera rödlistade arter, bl.a. granspira (NT).

Arnö

Naturresevat:

Nej

Natura 2000-område:

Nej

Riksintresse naturvård:

23 Torhamns skärgård

Ängs- och hagmarksobjekt:

Klass 1, nr 803361

Våtmarksobjekt:

Nej

Kommun:

Karlskrona

Fastighetsbeteckning:

Ornö 1:1

Markägare:

Privat (gemensamhetsanläggning)

Koordinater:

X 621830 Y 149580

Beskrivning

Arnö är en av de mindre öarna i Östra skärgården, och ligger skyddad mellan Hästholmen och Sturkö. Ön har nyttjats, och används fortfarande, för bete.

En större naturlig korra är belägen på mitten av ön. Korran är relativt grund och från att det är gott om vatten på våren torkar den ut på hösten. I mitten håller ett mindre område med ett djup av två meter vattnet året om.

Observationer

Första observation av stinkpadda gjordes 1998 av Gunnar Strömberg. Arnö ansågs vara en trolig lokal för paddan och vid inventering upptäcktes ett hundratal yngel plus en vuxen padda. Vid efterföljande besök har padda konstaterats. Populationen är liten.

Reproduktion

Årligen.

Hotfaktorer

Upphörd hävd skulle leda till igenväxning av korran.

Skötselåtgärder

Det är av stor betydelse att bibehålla beteshävd. En god kontakt med markägare är viktig.

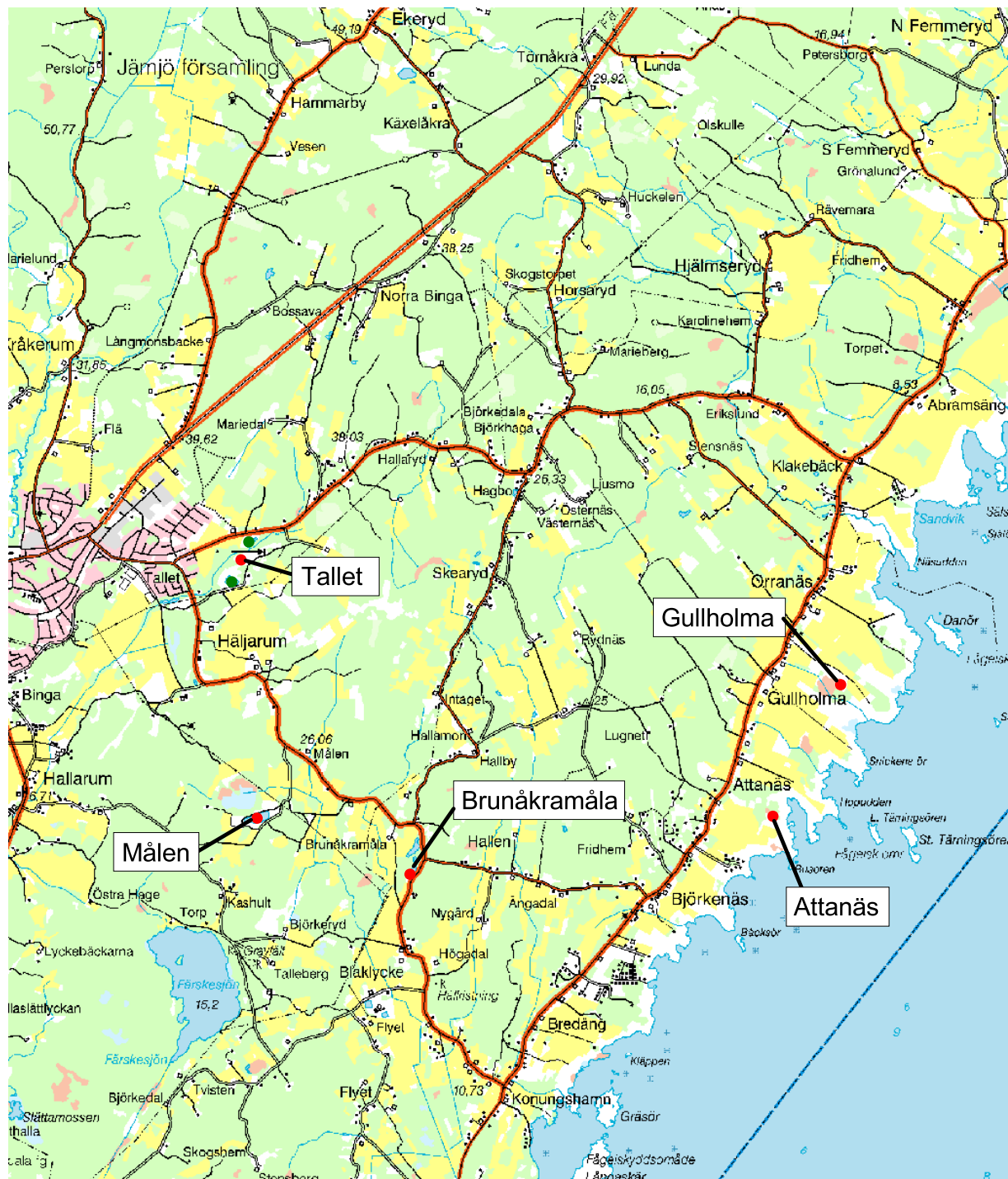
Övervakning

Övervakning vartannat år med början 2004. Besök i maj då spelande paddor och äggsträngar räknas. Kontakt tas med markägare, om röjningar blir aktuella bör markägaren erbjudas att ombesörja detta mot en ersättning.

Andra naturvärden

Åkergröda.

Jämjö

0 1 2 3 4 kilometer

- Aktuella lokaler
- Utgångna lokaler
- Tillfälliga lokaler
- Möjliga lokaler

Norra Häljarum

Naturreseptat:

Nej

Natura 2000-område:

Nej

Riksintresse naturvård:

Nej

Ängs- och hagmarksobjekt:

Nej

Våtmarksobjekt:

Nej

Kommun:

Karlskrona

Fastighetsbeteckning:

Häljarum 4:17

Markägare:

Privat

Koordinater:

X 622930 Y 150380

Beskrivning

Öster om Jämjö och norr om Häljarum finns ett område som tidigare använts som grustäkt. I den södra delen är tre kräftdammar anlagda. Närmast Klakebäcksvägen finns en damm med en god förekomst av vanlig padda. Emellan dessa dammar finns ett par sankpartier. Det mindre av sankpartierna torkar normalt ut mot slutet av sommaren medan det större håller vattnet bättre.

Observationer

Stinkpadda hördes spela och sågs i några dammar sydväst om den aktuella lokalen 1978. Vid återbesök konstaterades stinkpadda varje år fram till 1985, efter vilket den ej har påträffats.

I de båda sankpartierna har padda observerats sedan 1978. Populationen i Häljarum har vuxit sig relativt stor under åren med ett hundratal paddor observerade under 2000 och 2001. De senaste årens regnfattiga somrar har fått till följd att populationen har gått tillbaka.

Reproduktion

Sannolikt årligen.

Hotfaktorer

Igenväxning. Uttorkning.

Skötselåtgärder

Norra Häljarum är ett område med ett flertal höga naturvärden, t.ex. ett stort antal intressanta arter. I södra Häljarum är ett naturreservat under bildande. På sikt bör även norra Häljarums naturvärden bevaras genom områdesskydd. I samband med detta bör röjningar planeras. Vid planering av områdesskydd bör effekterna av ett ökat besöksstryck beaktas. Det kan vara nödvändigt att utföra röjningar innan området får ett officiellt skydd.

Övervakning

Övervakning vartannat år med början 2004. Besök i maj då spelande paddor och äggsträngar räknas. Kontakt tas med markägare, om röjningar blir aktuella bör markägaren erbjudas att ombesörja detta mot en ersättning. Även de "gamla" sydvästra dammarna bör inventeras. Om tillfälle ges bör återbesök ske i augusti för att konstatera om reproduktion har lyckats. Småpaddor kan då räknas dagtid.

Andra naturvärden

Större vattensalamander, vanlig padda, sandödlor och hasselsnok finns i området. Mullvadssyrsa förekommer här på en av få lokaler i Blekinge. Även andra rödlistade insekter, bl.a. bin. Brun kärrhök och smådopping häckar inom området. Även kärlväxtfloran är skyddsvärd med rödlistade arter som knutört (NT) och dvärglin (VU).

Målen

Naturresevat:

Nej

Natura 2000-område:

Nej

Riksintresse naturvård:

Nej

Ängs- och hagmarksobjekt:

Nej

Våtmarksobjekt:

Klass 1 (delvis)

Kommun:

Karlskrona

Fastighetsbeteckning:

Hallarum 17:1

Markägare:

Privat

Koordinater:

X 622700 Y 150390

Beskrivning

Vid Målen, sydost om Jämjö finns ett grustag som numera är vattenfylld. Vattnet är ovanligt klart. Täcktsjön kallas därför i folkmun för Medelhavet och är en populär badsjö under sommaren. Runt Medelhavet bildas ofta små pölar där stinkpadda leker.

Täktbolaget har under 2003 avslutat täkten och efterbehandling av området sker. Diskussioner förs om möjlighet att gräva ut ett par mindre dammar.

Observationer

En liten population stinkpadda observerades här 1995 för första gången av Gunnar Strömberg. Vid återbesök har populationen bekräftats. Mellan lokalerna i Målen, norra Häljarum och Brunåkramåla finns med största sannolikhet en stor rörlighet.

Reproduktion

Årligen.

Hotfaktorer

Inplantering av fisk och kräftor. Igenväxning. Uttorkning.

Skötselåtgärder

Information om paddor till allmänheten via skylt. Røjningar på längre sikt. Grävning av nya pölar.

Övervakning

Övervakning vartannat år med början 2004. Besök i maj då spelande paddor och äggsträngar räknas. Kontakt tas med markägare, om røjningar blir aktuella bör markägaren erbjudas att ombesörja detta mot en ersättning. Om tillfälle ges bör återbesök ske i augusti för att konstatera om reproduktion har lyckats. Småpaddor kan då räknas dagtid.

Andra naturvärden

Sandödlä och långbensgroda finns i området. Ett antal rödlistade kärlväxter förekommer, t.ex. klotgräs (VU), vittåtel (VU) och huvudtåg (VU).

Brunåkramåla

Naturreservat:

Nej

Natura 2000-område:

Nej

Riksintresse naturvård:

Nej

Ängs- och hagmarksobjekt:

Nej

Våtmarksobjekt:

Nej

Kommun:

Karlskrona

Fastighetsbeteckning:

Brunåkramåla 1:2, 17:1

Markägare:

Privat?

Koordinater:

X 622650 Y 150520

Beskrivning

Vid Brunåkramåla, sydost om Jämsjö, finns en avslutad grustäkt som nu består av ett antal mindre dammar. Omgivande vegetation utgörs av gräs, örter och träd.

Observationer

Sedan 1980 har en liten population stinkpadda observerats i Brunåkramåla årligen av Gunnar Strömberg.

Reproduktion

Årligen.

Hotfaktorer

Tidigare har fyllnadsmassor och skräp dumpats i dammarna. Denna olagliga handling har dock upphört.

Igenväxning med beskuggning som resultat är ett potentiellt hot.

Inplantering av fisk och kräfter skulle kunna hota stinkpaddspopulationen.

Skötselåtgärder

Röjningar på sikt. Information om paddor till allmänheten via skylt.

Övervakning

Övervakning vartannat år med början 2004. Besök i maj då spelande paddor och äggsträngar räknas. Kontakt tas med markägare. Om röjningar blir aktuella bör markägaren erbjudas att ombesörja detta mot en ersättning. Om tillfälle ges bör återbesök ske i augusti för att konstatera om reproduktion har lyckats. Småpaddor kan då räknas dagtid.

Andra naturvärden

Mullvadssyrsa har här en av sina få förekomster i Blekinge. En stor population långbensgroda lever här. Av rödlistade växter i området kan nämnas huvudtåg (VU) och klubbfibbla (VU).

Naturresevat:

Nej

Natura 2000-område:

Nej

Riksintresse naturvård:

21 Blekinges östkust

Ängs- och hagmarksobjekt:

Klass 1, nr 803751

Våtmarksobjekt:

Klass 1

Kommun:

Karlskrona

Fastighetsbeteckning:

Attanäs 1:2

Markägare:

Privat

Koordinater:

X 622710 Y 150830

Beskrivning

Blekinges östkust från Svanhalla i söder till länsgränsen i norr utgör en sammanhängande odlingsbygd karakteriserad av flack topografi, stora arealer främst havsstrandängar, låga moränöar och sandiga åkrar. Motsvarande odlingslandskap finns i Sverige endast vid Ölands och Gotlands östkuster. Naturbetesmarkerna är representativa och artrika, både vad gäller flora och fauna.

Vid Attanäs finns en svacka i en fuktäng som svämmar över på våren. Ängen torkar som regel ut på sommaren. Ett dike som skär tvärsöver ängen håller vatten längre.

Observationer

En närboende uppmärksammade ett spelande läte utan att veta vad det var. Vid besök 1998 konstaterades en liten population stinkpadda av Åke Widgren. Yngel påträffades 1999. Följande år har stinkpadda hörts spela även om inventeringar inte gjorts årligen.

Reproduktion

Årligen.

Hotfaktorer

I likhet med andra fuktängslokaler på östra kusten utgör upphävt bete det största hotet.

Skötselåtgärder

Fortsatt bete är av största vikt. En god kontakt med markägare är en förutsättning för att bevara stinkpaddan här. Miljöstöd kan sökas av markägare.

Ett mindre område kunde med fördel grävas ut för att förlänga perioden med stående vatten.

Övervakning

Övervakning vartannat år med början 2004. Besök i maj då spelande paddor och äggsträngar räknas. Kontakt tas med markägare. Om röjningar blir aktuella bör markägaren erbjudas att ombesörja detta mot en ersättning. Om tillfälle ges bör återbesök ske i augusti för att konstatera om reproduktion har lyckats. Småpaddor kan då räknas dagtid.

Andra naturvärden

Granspira (NT) förekommer rikligt.

Gullholma

Naturreservat:

Nej

Natura 2000-område:

Nej

Riksintresse naturvård:

21 Blekinges östkust

Ängs- och hagmarksobjekt:

Klass 2, nr 803761

Våtmarksobjekt:

Klass 1

Kommun:

Karlskrona

Fastighetsbeteckning:

Gullholma 3:9

Markägare:

Privat

Koordinater:

X 622820 Y 150900

Beskrivning

Vid Gullholma finns en vidsträckt tuvig fuktig betesmark. Landskapet utgörs av det flacka odlingslandskap som är så typiskt för den östra kusten. Om våren står vattnet en halvmeter högt för att under sommaren försvinna.

Observationer

Spelande paddor har hörts länge av närboende. Runt månadsskiftet maj-juni genljuder strandängarna av kraftigt ropande stinkpaddor. Lokalbefolkningen tar detta som ett tecken på att den varma våren eller försommaren antligen har anlänt efter alla snåla ostvindar. Vid en inspelning för lokalradion den 29 maj 1985 uppskattades antalet spelande paddor till 300, vilket är Blekinges största koloni. Sedan dess har stinkpadda konstaterats årligen. Populationen anses vara stabil.

Reproduktion

Årligen.

Hotfaktorer

Upphörd beteshävd utgör det största hotet. Utdikning eller fördjupning av befintligt dike skulle kunna hota stinkpaddspopulationen.

Skötselåtgärder

Fortsatt bete är av största vikt. En god kontakt med markägare är en förutsättning för att bevara stinkpaddan här. Miljöstöd kan sökas av markägare.

Övervakning

Övervakning vartannat år med början 2004. Besök i maj då spelande paddor och äggsträngar räknas. Kontakt tas med markägare. Om röjningar blir aktuella bör markägaren erbjudas att ombesörja detta mot en ersättning. Om tillfälle ges bör återbesök ske i augusti för att konstatera om reproduktion har lyckats. Småpaddor kan då räknas dagtid.

Kristianopel

0 1 2 3 4 kilometer

- Aktuella lokaler
- Utgångna lokaler
- Tillfälliga lokaler
- Möjliga lokaler

Stålemara

Naturresevat:

Nej

Natura 2000-område:

Nej

Riksintresse naturvård:

21 Blekinges östkust

Ängs- och hagmarksobjekt:

Klass 2, nr 803871

Våtmarksobjekt:

Klass 1

Kommun:

Karlskrona

Fastighetsbeteckning:

Stålemara 1:10

Markägare:

Privat

Koordinater:

X 623270 Y 151210

Beskrivning

Vid Stålemara finns några grävda djupa dammar som är vattenfyllda året om. Den våtmark som tidigare täckte området grävdes ut ca 1982 för inplantering av kräfter. Kräften har dock aldrig planterats in. Runt dammarna växer gräs och en del träd.

Observationer

Spelande stinkpaddor hördes från vägen av Boris Berglund redan under 1950-talet.

Stålemara hyser en av Blekinges största populationer stinkpadda, med en uppskattad storlek av mellan etthundra och tvåhundra djur. Lokalen har besökts årligen sedan 1985 av Gunnar Strömberg.

Reproduktion

Årligen.

Hotfaktorer

Igenväxning runt dammarna till följd av upphört bete. Utplantering av fisk och kräfter.

Skötselåtgärder

Fortsatt bete är viktigt. En god kontakt med markägare är en förutsättning för att bevara stinkpaddan här. Miljöstöd kan sökas av markägare.

Övervakning

Övervakning vartannat år med början 2004. Besök i maj då spelande paddor och äggsträngar räknas. Kontakt tas med markägare. Om röjningar blir aktuella bör markägaren erbjudas att ombesörja detta mot en ersättning. Om tillfälle ges bör återbesök ske i augusti för att konstatera om reproduktion har lyckats. Småpaddor kan då räknas dagtid.

Naturresevat:

Nej

Natura 2000-område:

Nej

Riksintresse naturvård:

21 Blekinges östkust

Ängs- och hagmarksobjekt:

Klass 1, nr 804181

Våtmarksobjekt:

Klass 3

Kommun:

Karlskrona

Fastighetsbeteckning:

Kristianopels-Bredavik 1:5

Markägare:

Privat

Koordinater:

X 624180 Y 151550

Bredaviksudde

Beskrivning

Lokalen vid Bredaviksudde består av en djup grävd kreatursdamm belägen i ett område av sankta betesängar med strandkärr. Omgivande vegetation består av gräs och örter.

Observationer

Stinkpadda har observerats sedan början av 1980-talet. Populationen tros ha minskat de senaste åren men fakta saknas då lokalen inte besöks årligen.

Reproduktion

Sannolikt årligen.

Hotfaktorer

Upphävt bete som leder till igenväxning är det största hotet.

Skötselåtgärder

Fortsatt bete är viktigt. En god kontakt med markägare är en förutsättning för att bevara stinkpaddan här. Miljöstöd kan sökas av markägare.

Övervakning

Bredaviksudde är inte tillräckligt undersökt. Först och främst bör en grundinventering göras, helst i maj då både spelande paddor och yngel inventeras. Inventering föreslås 2004 och därefter uppföljning vartannat år. Kontakt tas med markägare. Om röjningar blir aktuella bör markägaren erbjudas att ombesörja detta mot en ersättning. Om tillfälle ges bör återbesök ske i augusti för att konstatera om reproduktion har lyckats. Småpaddor kan då räknas dagtid.

B-listan

Sölvesborgsviken, källa, Sölvesborg

Källan rinner ut i en liten bäck, där runt fem spelande stinkpaddor observerades av närboende Göran Svahn 1980-1981.

Siretorp, Sölvesborg

Lokalen i Siretorp är en gammal mörkelgrav som nu har blivit ett sankområde. Området håller vatten till juni-juli och torkar sedan ut. En padda observerades 1986 av Gunnar Strömberg. Runt midsommar 2001 upptäcktes ca 200 yngel av stinkpadda.

Kråkenabben, Sölvesborg

Ett sankområde i en betesmark som torkar ut om sommaren. En padda hittades överkörd på vägen 1983. Fem paddor observerades 1985 av Gunnar Strömberg.

Oxlabykärret, Ronneby

Oxlabykärret är ett naturligt kärr som torkar ut i augusti. Gunnar Strömberg observerade en padda 1987.

Leråkra, Ronneby

En naturlig sankmark har fyllts igen och användes under en period som Gocart-bana. Ulf Gärdenfors och Thomas Carlsson observerade fem paddor 1978.

Björketorp, Ronneby

En gammal grustäkt där en padda observerades 1980 av Gunnar Strömberg. Täkten håller nu på att växa igen med tallskog.

Jordö, Ronneby

På Jordö finns en våtmark som förmodligen torkar

ut i juni. Ulf Gärdenfors hörde spelande padda sommaren 1978. (Ej med på detaljkarta.)

Hasselstad, Ronneby

I Hasselstad norr om Kallinge finns ett gammalt grustag som vissa år håller en vattenspegel året om. Här observerades ett 10-tal stinkpaddeyngel 2002 av Le Carlsson och Gunnar Strömberg. Vid återbesök 2003 var grustaget uttorkat. (Ej med på detaljkarta.)

Östra Skällön, Karlskrona

På Östra Skällön finns en naturlig våtmark med vatten året om. Gunnar Strömberg observerade ett tiotal paddor 2001 och 2002.

Hallarum, Karlskrona

Vid norra infarten till reservatet finns en grävd våtmark. En bäck rinner förbi och förser våtmarken med vatten året om. Yngel noterades 2002 av Gunnar Strömberg. (Ej med på detaljkarta.)

Krogsnäs, Karlskrona

Vassbevuxet kärr med vatten året om. Närboende uppger sig ha hört spelande djur, vilket inte är bekräftat. Bättre dokumentation nödvändig.

Hoboda, Karlskrona

Ett sankområde i betesmark som torkar ut på sommaren. Kringboende säger sig ha hört spelande paddor men detta är inte konfirmerat. Vid besök har mullvadssyras konstaterats. Mer ingående inventering nödvändig.

Ordförklaring

Amfibier är ett annat ord för groddjur och omfattar grodor (åtta arter i Sverige), paddor (tre arter) och vattensalamandrar (två arter).

Amplexus kallas paddans parningsakt.

Korra är ett sydsvenskt ord för en liten göl, damm eller vattengrop.

Metamorfos kallas omvandlingen från yngel till vuxen groda. Metamorfosen sker i olika steg. Bakbenen bildas, sedan frambenen och sist försvinner svansen. Samtidigt går grodan över till att andas med lungor istället för gälar.

Metapopulation kallas en population som är spridd på flera mindre närliggande områden inom en region.

Parotidkörtlar i nacken är uppsvullnader på huvud och nacke bakom ögonen. Vanligt hos paddor.

Litteratur

Nedan medtages även litteratur om stinkpadda som inte är nämnd i rapporten.

Ahlén, I., Andrén, C. och Nilsson, G. 1995. Sveriges grodor, ödlor och ormar. ArtDatabanken och Naturskyddsföreningen. AB Boktryck, Helsingborg.

Arnold, E. N. och Burton, J. A. 1978. Reptiler och amfibier i Europa. Albert Bonniers förlag, Stockholm.

Amatörherpetolog Gunnar Strömberg studerar grönfläckig padda på Utklippan.

Berglund, B. 1998. Några sällsamma naturupplevelser i Blekinge. Blekinges Natur 1998: 129-134.

Erikson, J. 1913. Om stinkpaddans förekomst i Blekinge m.m. Fauna och Flora 1913:118-119.

Falk, A. 1926. Yttersta utposten. Blekinge-Bygder. Årsbok utgiven av Blekinge Hembygdsförbund, ss 22-30. Karlskrona.

Gislén, T. och Kauri, H. 1959. Zoogeography of the Swedish Amphibians and Reptiles. Acta Vertebratica 1(3): 193-397. Stockholm.

Gosselman, C. A. 1863. Zoologiska och Geologiska iakttagelser inom Blekinge, Carlskrona.

Mattsson, L. 1976. Utklippan - en utpost i havet. Blekinges Natur 1976:216-225.

Strömberg, G. 1982. Var finns stinkpadda och grönfläckig padda i Blekinge? Blekinges Natur 1982: 118-121.

Strömberg, G. 1986. Stinkpaddans utbredning i Blekinge. Blekinges Natur 1986: 125-128.

Strömberg, G. 1988. Krönika över groddjuren på Utklippan. Blekinges Natur 1988: 114-120.

Strömberg, G. och Schlyter, F. 1993. Hur är livet för paddorna på Utklippan? Blekinges Natur 1993: 119-124.

Strömberg, G. 1997. Varför minskar antalet groddjur? Blekinges Natur 1997: 108-115.

Westerlund, C. G. 1890. Bidrag till kännedom om Ronnebytraktens fauna och flora. Stockholm.

Tidigare rapporter i serien (ISSN 1651-8527)

2003:1	Blekinges skogar – biologisk mångfald samt urval och skötsel av skogsreservat. Naturvård.
2003:2	Strömstare i Blekinge – Sammanfattning av undersökningar 1991–2001. Miljöövervakning.
2003:3	Säkerhetsfrågor i kulturhistorisk bebyggelse. Kulturmiljö.
2003:4	Inventering av glacialrelikta kräfdjur i Blekinge. Sammanställning t o m 2003. Miljöövervakning.
2003:5	Blekinges betesmarker – Skötsel och restaurering. Lantbruk.
2003:6	Fåglar och fågeldöd i Blekinges skärgård 2003. Naturvård.
2003:7	Rapport 2002 inom alkohol- och tobaksområdet Blekinge län. Sociala.
2004:1	Träskyddsbehandlat virke. Tillsynsprojekt tillsammans med länets kommuner. Miljöskydd.
2004:2	Biotopkatering i Årydsån år 2001. Miljöövervakning.
2004:3	Miljöövervakningsprogram för Blekinge 2003-2006. Miljöövervakning.
2004:4	Grönfläckig padda – åtgärdsprogram för Blekinge. Naturvård.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

SE – 371 86 Karlskrona

Tel: 0455-870 00

E-post: lansstyrelsen@k.lst.se

www.k.lst.se

Rapporter Länsstyrelsen Blekinge län ISSN 1651-8527